

Posiedzenie Rady NCN 19-20 marca 2025 r.

Miejsce posiedzenia:

Narodowe Centrum Nauki

Kraków, ul. Twardowskiego 16

W dniach 19-20 marca 2025 r. odbyło się posiedzenie Rady Narodowego Centrum Nauki (NCN). W pierwszym dniu spotkania, Rada pracowała w ramach Komisji ds. współpracy międzynarodowej, Komisji Odwoławczej, Komisji ds. regulaminów i procedur oraz Komisji ds. etycznych. Tego samego dnia odbyły się również posiedzenia Komisji głównych Rady NCN: Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS), Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) oraz Nauk o Życiu (NZ). W tym terminie zaplanowano także rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami na stanowiska Koordynatorów Dyscyplin NCN, które przeprowadziła Komisja Rady NCN ds. konkursów na Koordynatorów Dyscyplin. Posiedzenie plenarne odbyło się 20 marca br. według przyjętego porządku obrad.

Na wstępie, Rada NCN [uchwałą nr 25/2025](#) (22 głosy „za”) pozytywnie zaopiniowała Sprawozdanie finansowe NCN za rok 2024 oraz [uchwałą 26/2025](#) (22 głosy „za”) zatwierdziła Sprawozdanie z działalności NCN za rok 2024 wraz ze Sprawozdaniem z ewaluacji działalności NCN za rok 2024, obejmujące informacje o stopniu realizacji poszczególnych zadań wraz z ewaluacją realizowanych zadań oraz oceną ich wpływu na rozwój nauki. W kolejnym kroku Sprawozdania zostaną przekazane do przyjęcia i zatwierdzenia przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ważnym punktem marcowych obrad Rady była obecność przedstawicieli Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – prof. Jerzego Małachowskiego Dyrektora NCBR oraz prof. Marka Tchórzewskiego i prof. Jacka Tejchman-Konarzewskiego członków Rady NCBR, którzy podczas wspólnej dyskusji z Radą NCN omówili dotychczasowe działania podejmowane przez przedstawicieli obu agencji na rzecz wznowienia współpracy pomiędzy NCN a NCBR. Podkreślono, że zacieśnienie tej współpracy nabiera dziś szczególnego znaczenia, zwłaszcza w kontekście wyzwań, przed jakimi stoi polski system innowacji. Zwrócono uwagę, że badania podstawowe, wspierane przez NCN mają największy i długoterminowy wpływ na rozwój społeczny oraz gospodarczy i często stanowią źródło rewolucyjnych pomysłów, które mogą zostać przekształcone w nowoczesne technologie i produkty. W opinii uczestników spotkania budowanie efektywnego ekosystemu innowacji powinno rozpocząć się od opracowania nowej formuły współpracy między NCN a NCBR wzorowanej na programie TANGO, która umożliwiłaby skuteczne przejście od badań podstawowych do prac badawczo-rozwojowych. W tym celu zaproponowano powołanie wspólnego zespołu roboczego NCN-NCBR, odpowiedzialnego za wypracowanie ram takiej współpracy. W trakcie rozmowy podkreślono również, że kluczowe jest promowanie projektów wysokiego ryzyka, zamiast ich wykluczania, gdyż to właśnie one często prowadzą do najbardziej przełomowych innowacji. Zgromadzeni zgodzili się, że deklaracja NCBR o powrocie do ścisłej współpracy z nauką, a także gotowość NCN do wypełnienia luki pomiędzy badaniami podstawowymi a aplikacyjnymi, stanowią istotny

krok w kierunku budowy dojrzałego, zrównoważonego i opartego na wiedzy polskiego systemu badań i innowacji.

Rada NCN dyskutowała również na temat postulatu ustanowienia przez NCN specjalnego programu grantowego dedykowanego publicznym uczelniom zawodowym. Członkowie Rady zapoznali się z wynikami i analizami związanymi z problematyką publicznych uczelni zawodowych przedstawionych przez prof. Dominika Antonowicza, kierownika Katedry Badań nad Nauką i Szkolnictwem Wyższym w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. W trakcie dyskusji ustalono, że Rada podejmie działania zmierzające do wypracowania efektywnej strategii włączania uczelni zawodowych w kulturę grantową NCN. W szczególności zwrócono uwagę na potrzebę opracowania mechanizmów umożliwiających budowanie zespołów grantowych z udziałem pracowników tych uczelni. Podkreślono również, że istotne jest aktywne uczestnictwo uczelni zawodowych w działaniach szkoleniowo-informacyjnych prowadzonych przez NCN, a także w różnorodnych formach mentoringu dla naukowców zainteresowanych udziałem w konkursach przeprowadzanych przez Centrum. Zaznaczono, że kluczowe znaczenie ma stworzenie odpowiedniego zaplecza administracyjnego oraz systematyczne budowanie świadomości w zakresie dostępnych możliwości aplikowania o środki finansowe i tylko takie działania mogą realnie przyczynić się do zwiększenia obecności publicznych uczelni zawodowych w gronie laureatów konkursów NCN.

W dalszej części obrad Rada NCN [uchwałą nr 27/2025](#) (22 głosy „za”) przyjęła zmiany w wykazie paneli NCN w ramach których są ogłaszane i przeprowadzane konkursy NCN w zakresie uzupełnienia preambuł w panelach ST5 i ST11, które otrzymały brzmienie: w ST5 „Synteza chemiczna i nauka o materiałach: nowe związki chemiczne i nowe metody syntezy, projektowanie i modelowanie właściwości materiałów, chemia ciała stałego, architektury cząsteczkowe, chemia organiczna i bioorganiczna”, w ST11 „Inżynieria materiałowa: rozwój zaawansowanych materiałów: zwiększanie wydajności, modelowanie, otrzymywanie w znacznej skali, modyfikacja, obróbka, optymalizacja, nowatorskie wykorzystanie materiałów i ich kombinacji”.

Przyjmując [uchwałą nr 28/2025](#) (22 głosy „za”) oraz [uchwałą nr 29/2025](#) (22 głosy „za”), Rada NCN dokonała podziału środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów badawczych w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin w konkursach OPUS 28 i SONATA 20, ogłoszonych przez NCN 16 września 2024 r. Zaproponowano zwiększenie o 100 mln zł zarówno nakładu finansowego konkursu OPUS 28 jak i konkursu SONATA 20. W wyniku tej decyzji, w konkursie OPUS 28 na realizację projektów badawczych zostało przeznaczonych łącznie 550 mln zł i 250 mln zł w konkursie SONATA 20.

Rada kontynuowała dyskusję w sprawie zmiany Regulaminu przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w zakresie projektów badawczych, w kontekście oceny praktyk publikacyjnych kierowników projektów, zasad planowania i pobierania wynagrodzeń etatowych przez osoby pobierające świadczenia emerytalne oraz stypendiów i wynagrodzeń dla studentów i doktorantów. Omówiono również sprawy związane z propozycją zgłaszania do NCN specjalistów w danych dziedzinach, których Rada mogłaby uwzględniać przy wyborze ekspertów do Zespołów Ekspertów. Chociaż pomysł stworzenia bazy specjalistów wydaje się obiecujący, istnieje wiele wątpliwości prawnych i praktycznych, które należy rozwiązać, zanim zostanie podjęta decyzja o jego wdrożeniu. W związku z tym, dyskusja na ten temat będzie kontynuowana.

Rada NCN określiła również zasady udziału NCN w inicjatywie Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych *ERC Mentoring Initiative*, koordynowanej przez Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE przyjmując w tej sprawie [uchwałę nr 30/2025](#) (22 głosy „za”). [Uchwałą nr 31/2025](#) (19 głosów „za”), Rada wybrała Koordynatorów Dyscyplin NCN w grupie HS i ST. Rada wybrała również ekspertów do oceny wniosków w konkursie Polskie Powroty – edycja 2024, przeprowadzanym przez NCN we współpracy z NAWA, przyjmując w tej sprawie [uchwałę nr 32/2025](#) (19 głosów „za”), a także Zespoły Ekspertów do oceny wniosków skierowanych przez Komisję Odwoławczą Rady NCN do ponownej oceny, które zostały przyjęte [uchwałą nr 33/2025](#) (19 głosów „za”).

Na zakończenie Rada [uchwałą nr 34/2025](#) (19 głosów „za”) dokonała oceny merytorycznej wykonania zadań realizowanych w 2024 roku przez Koordynatorów Dyscyplin NCN.

Prof. dr hab. Tomasz Dietl
Przewodniczący Rady
Narodowego Centrum Nauki